

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
Кафедра менеджменту та маркетингу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Вступ до спеціальності «Менеджмент»

Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	073 «Менеджмент»
Освітній ступінь	«Доктор філософії»
Викладач	Клочан В'ячеслав Васильович klochanvv@mnau.edu.ua

1. АНОТАЦІЯ

В умовах ринкової економіки особлива увага приділяється управлінню бізнесом, який є рушійною силою сучасного суспільства. Для успішного функціонування економіки будь-якої країни необхідна підготовка фахівців з менеджменту.

Предметом навчального курсу «Вступ до спеціальності «Менеджмент» є функціонування системи менеджменту організацій у різних організаційно-економічних формах. Характерною рисою цього навчального курсу є його комплексний та систематичний характер, що поєднує в собі майже всі основні питання, які пов'язані із закономірностями і тенденціями в розвитку управління організаціями, а також із основними правилами та практичними прийомами здійснення цієї діяльності.

ANNOTATION

In a market economy, special attention is paid to business management, which is the driving force of modern society. For the successful functioning of the economy of any country, training of management specialists is required.

The subject of the course «Introduction to the specialty «Management» is the functioning of the management system of organizations in various organizational and economic forms. A characteristic feature of this training course is its complex and systematic nature, which combines almost all the main issues that are related to the laws and trends in the development of management of organizations, as well as with the basic rules and practices of the implementation of this activity.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Вступ до спеціальності «Менеджмент»

Галузь знань – 07 – «Управління та адміністрування»

Спеціальність – 073 – «Менеджмент»

Освітній ступінь Доктор філософії

Дисципліна нормативна

Семестр – 1

Кількість кредитів ECTS – 3,0

Кількість модулів – 1

Кількість змістових модулів – 2

Загальна кількість годин – 90

Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин та кредитів:

Лекції – 14 год. / 0,5 кред.

Практичні заняття – 22 год. / 0,7 кред.

Консультації – 27 год. / 0,9 кред.

Самостійна робота – 27 год. / 0,9 кред.

Форма підсумкова контрольного заходу – екзамен

3. МЕТА, ЗАВДАННЯ, ПРЕДМЕТ, ОБ'ЄКТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмій, що формують профіль фахівця в області менеджменту.

Завданням вивчення дисципліни є:

- ознайомлення здобувачів з узагальненою характеристикою фахівця з менеджменту з точки зору вимог сучасного виробництва;
- вивчення нормативно-правової бази підготовки фахівців з менеджменту;
- ознайомлення здобувачів зі структурою вищого навчального закладу, організацією навчально-виховного процесу, а також організацією праці, побуту та відпочинку здобувачів;
- усвідомлення ролі сільського господарства в економіці країни;
- ознайомлення здобувачів з міжнародною економічною діяльністю підприємств України та з особливостями міжнародного співробітництва в галузі сільського господарства;
- формування особистості майбутнього керівника виробництва.

Метою викладання дисципліни є прискорення адаптації аспірантів до умов та вимог вузівського життя, а також ознайомлення їх із сутністю, змістом та практичною спрямованістю обраної спеціальності.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни аспірант повинен **знати:**

- вимоги сучасного виробництва до випускника вищого навчального закладу;
- нормативно-правову базу підготовки фахівців з менеджменту;
- місце та роль сільського господарства в економіці країни;
- роль особистості керівника в сучасному менеджменті;
- зміст роботи фахівця з менеджменту.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни аспірант повинен **вміти:**

- розробляти систему формування лідерських якостей майбутніх керівників сучасних підприємств, організацій, фірм;
- приймати управлінські рішення щодо організації процесу навчання та здобувачів.

Курс забезпечує набуття загальних та спеціальних компетентностей, які студент буде здатен продемонструвати після опанування програми дисципліни (програмовані результати):

Загальні компетентності	Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	Програмовані результати навчання
<p>- Оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду;</p> <p>- Здатність до критичного мислення генерування нових складних ідей, аналізу та синтезу цілісних знань</p>	<p>- Здобуття глибинних знань з менеджменту, зокрема розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань, критичного аналізу основних концепцій, оволодіння науковою термінологією</p>	<p>- Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту.</p> <p>- Здійснювати критичний аналіз, узагальнювати результати наукових досліджень, формулювати та обґрунтовувати висновки і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту.</p>

4. МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ У СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

5. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль		Теми		Обсяги годин для окремих видів навчальних занять і самостійної роботи				
№	назва	№	назва	лекції	практичні заняття	консультації	самостійна робота	разом
1	Нормативно-правова база підготовки фахівців з менеджменту	1.	Вища освіта в Україні у контексті Болонського процесу. Державний стандарт вищої освіти в Україні	2	2	3	2	9
		2.	Нормативно-правова база підготовки фахівців з менеджменту	2	4	3	2	11
		3.	Роль випускової кафедри в підготовці фахівців	2	2	4	3	11
		4.	Структура вищого навчального закладу та організація навчально-виховного процесу	-	2	2	3	7
Всього				6	10	12	10	38
2	Узагальнена характеристика фахівця з менеджменту з точки зору вимог сучасного виробництва	5.	Професія «менеджер»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності	2	2	3	5	12
		6.	Професійне самовизначення здобувача. Компетенції менеджера	2	2	4	4	12
		7.	Роль сільського господарства в економіці країни	2	4	4	4	14
		8.	Основи зовнішньоекономічної діяльності підприємств	2	4	4	4	14
Всього				8	12	15	17	52
Всього годин по навчальній дисципліні				14	22	27	27	90

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Загальний розподіл годин і кредитів

Назва змістовних модулів	Кредити	Кількість лекцій, практичних занять, самостійна робота, годин
Нормативно-правова база підготовки фахівців з менеджменту	1,3	Л – 6 ПЗ – 10 К – 12 Самостійна робота – 10
Узагальнена характеристика фахівця з менеджменту з точки зору вимог сучасного виробництва	1,7	Л – 8 ПЗ – 12 К – 15 Самостійна робота – 17
Всього	3,0	90

6.2. Склад, обсяг і терміни виконання змістових модулів

Назва змістовних модулів	Кількість годин	Термін виконання
Нормативно-правова база підготовки фахівців з менеджменту	38	04.11-22.11
Узагальнена характеристика фахівця з менеджменту з точки зору вимог сучасного виробництва	52	25.11-13.12
Всього	90	

6.3. Перелік і короткий зміст лекцій

Змістовий модуль 1. Нормативно-правова база підготовки фахівців з менеджменту

Тема 1. Вища освіта в Україні у контексті Болонського процесу. Державний стандарт вищої освіти в Україні.....2 год.

Ступеневість вищої освіти, стисла характеристика освітньо-кваліфікаційних рівнів підготовки фахівців. Напрями підготовки та спеціальності.

Система державних стандартів вищої освіти. Галузеві стандарти напряму «Менеджмент». Варіативні освітньо-кваліфікаційні характеристики та освітньо-професійні програми всіх рівнів підготовки з професійного спрямування «Управління та адміністрування».

Тема 2. Нормативно-правова база підготовки фахівців з менеджменту.....2 год.

Загальна характеристика нормативно-правової бази організації навчального процесу у вищому навчальному закладі. Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту»; укази президента, постанови Кабінету Міністрів, накази Міністерства освіти і науки України.

Тема 3. Роль випускової кафедри в підготовці фахівців.....2 год.

Роль випускової кафедри у забезпеченні змісту та організації підготовки фахівців з менеджменту: розроблення варіативної компоненти освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми, навчальних планів, формування навчально-методичного комплексу спеціальності, організація усіх видів практики, викладання профільних професійно-орієнтованих дисциплін, державна діагностика рівня знань здобувачів.

Ознайомлення з навчальним планом: графік навчання, навчальні дисципліни та структурно-логічна схема, загальний обсяг навчальних годин та їх структура за формами організації навчання (аудиторна, самостійна, індивідуальна робота), видами аудиторних занять (лекції, практичні та лабораторні заняття). Характеристика та зміст навчально-методичних комплексів дисциплін.

Змістовий модуль 2. Узагальнена характеристика фахівця з менеджменту з точки зору вимог сучасного виробництва

Тема 5. Професія «менеджер»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності.....2 год.

Потреби економіки та підготовка управлінців нового типу в Україні. Менеджер як організатор конкретних видів діяльності в організації. Робота менеджера нижчого, середнього і вищого рівнів управління організацією.

Роль менеджера у виборі стратегії та розробці тактики управління господарською діяльністю. Розробка, прийняття та реалізація управлінських рішень.

Основні завдання, що вирішують менеджери: загальне управління; управління стратегічним розвитком підприємства; управління організаційними змінами; управління інноваційною та інвестиційною діяльністю; корпоративне управління; управління людськими ресурсами; управління фінансовою діяльністю; управління маркетинговою діяльністю підприємства. Проблеми удосконалення функцій менеджменту: планування, організації, мотивації та контролю.

Тема 6. Професійне самовизначення здобувача. Компетенції менеджера.....2 год.

Вимоги до особистості менеджера. Ділові властивості: компетенції (професійні знання та практичний досвід) й організаторські здібності. Особистісні властивості: вольові та морально-психологічні риси, здоров'я та спосіб життя. Підприємливість та комунікабельність. Лідерство.

Самовдосконалення. Самоменеджмент.

Тема 7. Роль сільського господарства в економіці країни..... 2 год.

Місце і роль сільського господарства в економіці держави та формуванні ринкового середовища. Особливості сільського господарства.

Тема 8. Основи зовнішньоекономічної діяльності підприємств...2 год.

Поняття зовнішньоекономічної діяльності. Види зовнішньоекономічної діяльності. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств аграрного сектору.

Разом 14 годин

6.4. Перелік та план практичних занять

Практичне заняття 1. Вища освіта в Україні у контексті Болонського процесу. Державний стандарт вищої освіти в Україні.....2 год.

1. Система державних стандартів вищої освіти.
2. Галузеві стандарти напряму «Менеджмент».
3. Варіативні освітньо-кваліфікаційні характеристики та освітньо-професійні програми всіх рівнів підготовки з професійного спрямування «Управління та адміністрування».

Практичне заняття 2. Нормативно-правова база підготовки фахівців з менеджменту.....4 год.

1. Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту»; укази президента, постанови Кабінету Міністрів, накази Міністерства освіти і науки України.

Практичне заняття 3. Роль випускової кафедри в підготовці фахівців.....2 год.

1. Ознайомлення з навчальним планом:
  - графік навчання,
  - навчальні дисципліни та структурно-логічна схема,
  - загальний обсяг навчальних годин та їх структура за формами організації навчання (аудиторна, самостійна, індивідуальна робота), видами аудиторних занять (лекції, практичні та лабораторні заняття).
2. Характеристика та зміст навчально-методичних комплексів дисциплін.

Практичне заняття 4. Структура вищого навчального закладу та організація навчально-виховного процесу.....2 год.

1. Види і зміст навчальних занять. Роль і місце кожного виду занять у формуванні якостей фахівця.
2. Організація самостійної роботи здобувачів у процесі підготовки до семінарських і практичних занять. Консультації та їх значення.
3. Практична підготовка здобувачів з фаху. Роль і місце навчальних практик у підготовці менеджерів. Організація практики в центрі імітаційного моделювання та реінжинірингу ВНЗ.
4. Організація самостійної роботи здобувачів (СРС) та форми її контролю. Практична цілеспрямованість завдань для самостійної роботи здобувачів.

Практичне заняття 5. Професія «менеджер»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності.....2 год.

1. Потреби економіки та підготовка управлінців нового типу в Україні. Менеджер як організатор конкретних видів діяльності в організації.

2. Роль менеджера у виборі стратегії та розробці тактики управління господарською діяльністю. Розробка, прийняття та реалізація управлінських рішень.

3. Основні завдання, що вирішують менеджери.

4. Проблеми удосконалення функцій менеджменту: планування, організації, мотивації та контролю.

Практичне заняття 6. Професійне самовизначення здобувача. Компетенції менеджера.....2 год.

1. Вимоги до особистості менеджера.

2. Ділові властивості: компетенції (професійні знання та практичний досвід) й організаторські здібності.

3. Особистісні властивості: вольові та морально-психологічні риси, здоров'я та спосіб життя.

4. Підприємливість та комунікабельність. Лідерство.

Практичне заняття 7. Роль сільського господарства в економіці країни.....4 год.

1. Місце і роль сільського господарства в економіці держави та формуванні ринкового середовища.

2. Особливості сільського господарства.

Практичне заняття 8. Основи зовнішньоекономічної діяльності підприємств.....4 год.

1. Поняття зовнішньоекономічної діяльності.

2. Види зовнішньоекономічної діяльності.

3. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств аграрного сектору.

Разом 22 години

6.5. Теми, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання

Самостійна робота аспірантів у обсязі 27 годин складається з вивчення матеріалу за допомогою конспектів лекцій, підручників, допоміжної літератури, а також підготовки до практичних занять та виконання індивідуальних завдань.

Теми, які виносяться для самостійного відпрацювання, аспіранти вивчають у вільний від занять час. В методичних рекомендаціях для практичних занять виділяються теми, які аспірант повинен виконати самостійно.

Теми обов'язкового самостійного опрацювання

Змістовний модуль	№ теми	Зміст	Кількість годин	Форма контролю
1	1	Система вищої освіти в Україні та перспективи її розвитку. Вхідження до Єдиного європейського освітнього простору. Болонський процес як засіб	2	ведення конспекту

		інтеграції та демократизації вищої освіти країн Європи. Європейська кредитно-трансферна система (ECTS). Таблиця відповідності шкали оцінювання ECTS з національною системою оцінювання в Україні та ВНЗ.		
1	2	Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту»; укази президента, постанови Кабінету Міністрів, накази Міністерства освіти і науки України.	2	ведення конспекту
1	3	Організація навчально-виховної роботи на випусковій кафедрі. Характеристика основних дисциплін та спеціальних курсів, закріплених за випусковою кафедрою. Організація індивідуальної роботи зі здобувачами. Забезпечення навчально-методичної роботи на кафедрі. Організація науково-дослідної діяльності викладачів і здобувачів, зв'язки з виробництвом.	3	ведення конспекту
1	4	Загальні відомості про ВНЗ. Статут ВНЗ, Правила внутрішнього трудового розпорядку ВНЗ. Основні структурні підрозділи ВНЗ. Види і зміст навчальних занять. Роль і місце кожного виду занять у формуванні якостей фахівця. Лекції, семінарські та практичні заняття як основні форми аудиторних занять. Форми проведення семінарських і практичних занять. Організація самостійної роботи здобувачів в у процесі підготовки до семінарських і практичних занять. Консультації та їх значення. Практична підготовка здобувачів з фаху. Роль і місце навчальних практик у підготовці менеджерів. Організація практики в центрі імітаційного моделювання та реінжинірингу ВНЗ. Особливості організації навчального процесу здобувачів з фаху. Місце всіх видів занять здобувачів у навчальному плані та їх роль у формуванні майбутнього фахівця. Організація самостійної роботи здобувачів (СРС) та форми її контролю. Практична цілеспрямованість завдань для самостійної роботи здобувачів	3	ведення конспекту
2	5	Основні завдання, що вирішують менеджери: загальне управління; управління стратегічним розвитком підприємства; управління організаційними змінами; управління інноваційною та інвестиційною діяльністю; корпоративне управління; управління людськими ресурсами; управління фінансовою діяльністю; управління маркетинговою діяльністю підприємства. Проблеми	5	ведення конспекту

		удосконалення функцій менеджменту: планування, організації, мотивації та контролю.		
2	6	Особистісні властивості: вольові та морально-психологічні риси, здоров'я та спосіб життя. Підприємливість та комунікабельність. Лідерство.	4	ведення конспекту
2	7	Причини аграрної кризи в 90-х роках ХХ сторіччя та форми її прояву. Стан розвитку сільського господарства в кінці ХХ і на початку ХХІ століття.	4	ведення конспекту
2	8	Стан і головні напрямки розвитку ЗЕД в Україні. Система регулювання ЗЕД в Україні. Валютне регулювання ЗЕД в Україні.	4	ведення конспекту
Всього годин			27	

6.6. Консультації

Консультації з теоретичної та практичної частини курсу проводяться для аспірантів згідно графіку роботи, регламентованого педнавантаженням, а також по мірі необхідності.

Теми, з яких проводяться консультації

Змістовний модуль	№ теми	Зміст	Кількість годин
1	1	Вища освіта в Україні у контексті Болонського процесу. Державний стандарт вищої освіти в Україні	3
1	2	Нормативно-правова база підготовки фахівців з менеджменту	3
1	3	Роль випускової кафедри в підготовці фахівців	4
1	4	Структура вищого навчального закладу та організація навчально-виховного процесу	2
1	5	Професія «менеджер»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності	3
2	6	Професійне самовизначення здобувача. Компетенції менеджера	4
2	7	Роль сільського господарства в економіці країни	4
2	8	Основи зовнішньоекономічної діяльності підприємств	4
Всього годин			27

6.7. Питання для поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

1. Система вищої освіти в Україні та перспективи її розвитку.
2. Вхідження до Єдиного європейського освітнього простору.
3. Болонський процес як засіб інтеграції та демократизації вищої освіти країн Європи.
4. Європейська кредитно-трансферна система (ECTS).
5. Таблиця відповідності шкали оцінювання ECTS з національною системою оцінювання в Україні та ВНЗ.
6. Ступеневість вищої освіти, стисла характеристика освітньо-кваліфікаційних рівнів підготовки фахівців.
7. Напрями підготовки та спеціальності.

8. Система державних стандартів вищої освіти.
9. Галузеві стандарти напряму «Менеджмент».
10. Варіативні освітньо-кваліфікаційні характеристики та освітньо-професійні програми всіх рівнів підготовки з професійного спрямування «Управління та адміністрування».
11. Загальна характеристика нормативно-правової бази організації навчального процесу у вищому навчальному закладі.
12. Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту»; укази президента, постанови Кабінету Міністрів, накази Міністерства освіти і науки України.
13. Роль випускової кафедри у забезпеченні змісту та організації підготовки фахівців з менеджменту.
14. Ознайомлення з навчальним планом.
15. Характеристика та зміст навчально-методичних комплексів дисциплін.
16. Організація навчально-виховної роботи на випусковій кафедрі.
17. Характеристика основних дисциплін та спеціальних курсів, закріплених за випусковою кафедрою.
18. Організація індивідуальної роботи зі здобувачами.
19. Забезпечення навчально-методичної роботи на кафедрі.
20. Організація науково-дослідної діяльності викладачів і здобувачів, зв'язки з виробництвом.
21. Місце ВНЗ у системі вищої освіти та системі підготовки кадрів вищими навчальними закладами для економіки України.
22. Загальні відомості про ВНЗ. Статут ВНЗ, Правила внутрішнього трудового розпорядку ВНЗ.
23. Основні структурні підрозділи ВНЗ.
24. Види і зміст навчальних занять.
25. Роль і місце кожного виду занять у формуванні якостей фахівця.
26. Лекції, семінарські та практичні заняття як основні форми аудиторних занять.
27. Форми проведення семінарських і практичних занять.
28. Організація самостійної роботи здобувачів у процесі підготовки до семінарських і практичних занять.
29. Консультації та їх значення.
30. Практична підготовка здобувачів з фаху.
31. Роль і місце навчальних практик у підготовці менеджерів.
32. Організація практики в центрі імітаційного моделювання та реінжинірингу ВНЗ.
33. Особливості організації навчального процесу здобувачів з фаху.
34. Місце всіх видів занять здобувачів у навчальному плані та їх роль у формуванні майбутнього фахівця.
35. Організація самостійної роботи здобувачів (СРС) та форми її контролю.

36. Практична цілеспрямованість завдань для самостійної роботи здобувачів.
37. Потреби економіки та підготовка управлінців нового типу в Україні.
38. Менеджер як організатор конкретних видів діяльності в організації.
39. Робота менеджера нижчого, середнього і вищого рівнів управління організацією.
40. Роль менеджера у виборі стратегії та розробці тактики управління господарською діяльністю.
41. Розробка, прийняття та реалізація управлінських рішень.
42. Основні завдання, що вирішують менеджери.
43. Проблеми удосконалення функцій менеджменту: планування, організації, мотивації та контролю.
44. Вимоги до особистості менеджера.
45. Ділові властивості: компетенції (професійні знання та практичний досвід) й організаторські здібності.
46. Особистісні властивості: волевільні та морально-психологічні риси, здоров'я та спосіб життя.
47. Підприємливість та комунікабельність.
48. Лідерство.
49. Самовдосконалення.
50. Самоменеджмент.
51. Місце і роль сільського господарства в економіці держави та формуванні ринкового середовища.
52. Особливості сільського господарства.
53. Причини аграрної кризи в 90-х роках ХХ сторіччя та форми її прояву.
54. Стан розвитку сільського господарства в кінці ХХ і на початку ХХІ століття.
55. Поняття зовнішньоекономічної діяльності.
56. Види зовнішньоекономічної діяльності.
57. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств аграрних підприємств.
58. Стан і головні напрямки розвитку ЗЕД в Україні.
59. Система регулювання ЗЕД в Україні.
60. Валютне регулювання ЗЕД в Україні.

6.8. Рейтингова оцінка з дисципліни та схема поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Відрізняється від традиційної більш широким інтервалом балів, які диференційовані відповідно до складності матеріалу, що контролюється його об'ємом, рівнем самостійності освоєння, тощо.

Проміжний контроль знань здійснюється шляхом тестування, усного опитування та проведення контрольних робіт здобувачів, виконання індивідуальної роботи.

Кінцевий контроль знань здобувачів з дисципліни здійснюється під час екзамену з дисципліни, формуючих фах менеджера.

Схема поточного і заключного контролю знань

Дисципліна	Кількість годин				Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
	лекції	практичні заняття	консультації	самостійна робота			min	max	min	max
Вступ до спеціальності «Менеджмент»	Змістовний модуль 1. Нормативно-правова база підготовки фахівців з менеджменту									
	6	10	12	10	Робота на практичних заняттях	3	2	3	6	9
					Тестування	3	2	5	6	15
					Самостійна робота	3	1	2	3	6
	Разом по змістовному модулю 1								15	30
	Змістовний модуль 2. Узагальнена характеристика фахівця з менеджменту з точки зору вимог сучасного виробництва									
	8	12	15	17	Робота на практичних заняттях	3	2	3	6	9
					Тестування	3	2	5	6	15
					Індивідуальна робота	1	5	10	5	10
					Самостійна робота	4	1	2	4	8
	Разом по змістовному модулю 2								21	42
Екзамен								24	40	
Разом по курсу дисципліни								60	100	

Рейтингова оцінка знань забезпечує:

- мотивацію аспірантів до систематичної роботи впродовж семестру;
- підвищенням ролі самостійної роботи та ролі індивідуального навчання;
- розширення можливостей для розкриття здібностей аспірантів, розвитку їх творчого мислення; підвищення ефективності роботи викладача.

За всі види робіт впродовж семестру (тести, опитування, контрольні роботи, реферати, тощо) аспірант може отримати від 0 до 100 балів.

Аспіранти, що набрали менше 36 балів протягом семестру до сесії не допускаються. До складання екзамену такі аспіранти можуть бути допущені тільки після того, як наберуть необхідну кількість балів.

Творча робота здобувача оцінюється кафедрою менеджменту та маркетингу. Вона включає:

- участь в науково-дослідній роботі – до 10 балів;
- виступи в наукових гуртках і конференціях – до 10 балів;
- участь у внутрівузівських олімпіадах до 10 балів;
- участь в всеукраїнських олімпіадах – до 15 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
75 - 81	C		
64 - 74	D	задовільно	
60 - 63	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНИХ АКТІВ

Основна:

1. Закон України «Про освіту»
2. Закон України «Про вищу освіту»
3. Довідник з підготовки фахівців/ Уклад.: Бабак В., Кулик М., Полухін А. К.: НАУ, 2003.- 296 с.
4. Луцький М.Г., Марченко В.М., Давиденко В.В., Кам'янецька О.В. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємств: Навчальний посібник. – К.: Сузір'я, 2007.– 484 с.
5. Мостенська Т.Л., Новак В.О., Луцький М. Г. Міненко М.А. Менеджмент: підручник. – К.: Сузір'я, 2007. – 690 с.
6. Сидоренко О.І., Редько П.С. Менеджмент: ситуаційні справи: навч. посіб.: програма поширення ситуаційного методу навчання – К.: Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні, 2004. – 465 с.

Додаткова:

7. Аблязов Р. А., Падурець Г. І., Чудаєва І. Б. Командний менеджмент: навч. посіб. – К. : Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 352 с.
8. Василенко В. О. Теорія і практика розробки управлінських рішень: навч. посіб. – К. : ЦУЛ, 2002. – 420 с.
9. Менеджмент: теорія і практика: навч. посіб. /А.А. Мазаракі, Г.Є. Мошек, Л.А. Гомба та ін. -К. : Атіка, 2007. - 564 с.
10. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента.— М.:Дело, 2001.–702 с.

Інформаційні ресурси:

11. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>

12. Головне управління статистики в Миколаївській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mk.ukrstat.gov.ua/>

13. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

14. Міністерство аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minagro.gov.ua/>

15. Міністерство економічного розвитку і торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/>

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Для проведення практичних занять розроблені методичні рекомендації, в яких виділена частина, яка повинна бути опрацьована в аудиторіях, а також для самостійної роботи. Розроблені тести для поточного контролю знань, із застосуванням комп'ютерної техніки.

Викладач,
д-р екон. наук, професор

В.В. Ключан

ДОДАТОК А

Список ключових слів англійською мовою до робочої програми з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності «Менеджмент»»

Змістовний модуль		Теми		Ключові слова	
№	назва	№	назва	англійська	українська
1	Нормативно-правова база підготовки фахівців з менеджменту	1.	Вища освіта в Україні у контексті Болонського процесу. Державний стандарт вищої освіти в Україні	1. Higher education 2. Stupeness 3. Educational and qualification levels 4. Directions of preparation 5. Management 6. Educational-professional program 7. Management and administration	1. Вища освіта 2. Ступеневість 3. Освітньо-кваліфікаційні рівні 4. Напрями підготовки 5. Менеджмент 6. Освітньо-професійна програма 7. Управління та адміністрування
		2.	Нормативно-правова база підготовки фахівців з менеджменту	1. Organization of the educational process 2. Regulatory framework 3. Law of Ukraine 4. Decrees of the President 5. Decisions of the Cabinet of Ministers	1. Організація навчального процесу 2. Нормативно-правова база 3. Закон України 4. Укази Президента 5. Постанови Кабінету Міністрів
		3.	Роль випускової кафедри в підготовці фахівців	1. The graduation department 2. Specialists in management 3. Educational-professional program 4. Curriculums 5. Professionally-oriented disciplines 6. Educational and methodical complex	1. Випускова кафедра 2. Фахівці з менеджменту 3. Освітньо-професійна програма 4. Навчальні плани 5. Професійно-орієнтовані дисципліни 6. Навчально-методичний комплекс
		4.	Структура вищого навчального закладу та організація навчально-виховного процесу	1. Organization of the educational process 2. Structure of the educational institution 3. The graduation department 4. Audience classes 5. Manufacturing practice	1. Організація навчально-виховного процесу 2. Структура навчального закладу 3. Випускова кафедра 4. Аудиторні заняття 5. Виробнича практика

2	Узагальнена характеристика фахівця з менеджменту з точки зору вимог сучасного виробництва	5.	Професія «менеджер»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Economy 2. Manager 3. Management of the organization 4. Management decisions 5. Strategic development of the enterprise 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Економіка 2. Менеджер 3. Управління організацією 4. Управлінські рішення 5. Стратегічний розвиток підприємства
6.		Професійне самовизначення здобувача. Компетенції менеджера	<ol style="list-style-type: none"> 1. Publisher 2. Manager 3. Competences 4. Organizational abilities 5. Leadership 6. Self-management 7. Self-improvement 8. Entrepreneurship and communication 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здобувач 2. Менеджер 3. Компетенції 4. Організаторські здібності 5. Лідерство 6. Самоменеджмент 7. Самовдосконалення 8. Підприємництво та комунікабельність 	
7.		Роль сільського господарства в економіці країни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Agriculture 2. Industries 3. State 4. Market environment 5. Features of agriculture 6. Plant growing 7. Livestock breeding 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сільське господарство 2. Галузі 3. Держава 4. Ринкове середовище 5. Особливості сільського господарства 6. Рослинництво 7. Тваринництво 	
8.		Основи зовнішньоекономічної діяльності підприємств	<ol style="list-style-type: none"> 1. Foreign economic activity 2. Types of foreign economic activity 3. Agrarian sector 4. Export 5. Import 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зовнішньоекономічна діяльність 2. Види зовнішньоекономічної діяльності 3. Аграрний сектор 4. Експорт 5. Імпорт 	